

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-265/20 - 1

Asia C-265/20

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

15.6.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Hof van beroep te Antwerpen (Belgia)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

24.3.2020

Valittaja:

FN

Vastapuolet:

Universiteit Antwerpen

Vlaamse Autonome Hogeschool Hogere Zeevaartschool

PB

ZK

NG

ZN

UM

Hof van beroep (ylioikeus)

Antwerpen

Välipäätös

Jaosto B7M

siviilioikeudelliset asiat

[– –]

[alkup. s. 2]

FN, asianajaja,

kotipaikka 2000 Antwerpen, [– –]

– valittaja

– henkilökohtaisesti läsnä 25.2.2020 pidetyssä istunnossa, avustajinaan [– –]
[asianajajat]

joka valittaa kamer AB8 van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, afdeling Antwerpenin (Antwerpenin alioikeuden Antwerpenin osaston jaosto AB8) 24.1.2018 antamasta tuomiosta [– –]

vastaan:

1. UNIVERSITEIT ANTWERPEN,

kotipaikka 2000 Antwerpen, [– –]

[– –]

2. VLAAMSE AUTONOME HOGESCHOOL HOGERE ZEEVAARTSCHOOL,

kotipaikka 2030 Antwerpen, [– –]

[– –]

3. PB, [– –]

kotipaikka 2060 Antwerpen, [– –]

4. ZK, [– –]

kotipaikka 2018 Antwerpen, [– –]

5. NG, [– –]

kotipaikka 2040 Antwerpen, [– –] **[alkup. s. 3]**

6. ZN, [– –]

kotipaikka 3150 Haacht, [– –]

7. UM, [– –]

kotipaikka 2570 Duffel, [– –]

- vastapuolet,
- kaikkien edustajina [– –] [, asianajajat]

* * *

1. Tosiseikat

Tosiseikat on esitetty yksityiskohtaisesti valituksenalaisessa tuomiossa, johon hof van beroep viittaa.

Tiivistetysti esitettynä oikeusriita koskee FN:n (valittaja) vaatimusta vahingonkorvauksesta sillä perusteella, että hänen työsuhteensa Universiteit Antwerpenin (ensimmäinen vastapuoli, jäljempänä UA) professorina päätettiin hänen mukaansa oikeudenvastaisesti. FN väittää, että kyse on peitetystä rangaistuksesta, koska hän oli vastustanut alansa, meri- ja kuljetusoikeuden, alasajoa sekä hänelle annettua asemaa. Hän väittää, että hänelle oli annettu keinotekoinen asema, joka oli muun muassa unionin oikeuden vastainen.

FN loi kahdenkymmenen vuoden aikana akateemisen työuran, joka koostui kahdestakymmenestä peräkkäisestä, määräaikaisesta ja osa-aikaisesta työsuhteesta. Hän työskenteli oikeustieteen ja sovellettujen taloustieteiden (TEW) tiedekunnassa. Hän väittää, että hänen vastaavanlaisissa tehtävissä toimivat työtoverinsa nimitettiin henkilöstösääntöjen mukaiseen vakituisen ja kokoaikaiseen palvelussuhteeseen. [alkup. s. 4]

FN:n yliopistoura on seuraavanlainen:

Laitos	Aloituspäivä	Tehtävänimike	Työaikaprosentti
UFSIA	1.1.1990	Assistentti	50
UFSIA	1.1.1992	Assistentti	50
UFSIA	1.2.1994	Assistentti	50
UFSIA	1.2.1995	Tutkijatohtori	50
UIA	1.1.1995	Yliopisto-opettaja	10
UFSIA	1.2.1997	Tutkijatohtori	30
UIA	1.10.1997	Yliopisto-opettaja	10
UIA	1.2.1998	Tutkija	10
UFSIA	15.03.1998	Tutkija	50
UFSIA	1.4.1998	Yliopisto-opettaja	10
UIA	1.10.1998	Yliopisto-opettaja	10
UIA	22.2.1999	Tutkija	75

UFSIA	1.10.2001	Yliopisto-opettaja	10
UFSIA	1.10.2003	Apulaisprofessori	20
UFSIA	1.10.2004	Apulaisprofessori	40
UFSIA	1.10.2004	Apulaisprofessori	30
UA - TEW	1.10.2007	Apulaisprofessori	50
UA - Oikeustiede	1.10.2007	Apulaisprofessori	10
UA - TEW	1.10.2008	Professori	50
UA - Oikeustiede	1.10.2008	Professori	10

Uusittaessa hänen työsuhdettaan vuonna 2009 hänelle ehdotettiin 15 prosentin työaikaa TEW:ssä ja 5 prosentin työaikaa oikeustieteessä, kun nämä prosenttimäärät olivat aikaisemmin olleet vastaavasti 50 ja 10. Oppituntien määrä olisi vähentynyt 165 tunnista 135 tuntiin.

FN perustaa vaatimuksensa siviililain (Burgerlijk Wetboek) 1382 §:ään ja sitä seuraaviin pykäliin (sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu). Toissijaisesti kyse on hänen mukaansa laittomasta irtisanomisesta.

Hogere Zeevaartschoolin (toinen vastapuoli) väitetään myötävaikuttaneen UA:n asiattomaan toimintaan. NG (viides vastapuoli) oli Hogere Zeevaartschoolin johtaja.

PB (kolmas vastapuoli) oli rehtori. ZK (neljäs vastapuoli) oli vararehtori. ZN ja UM (kuudes ja seitsemäs vastapuoli) olivat dekaaneja. **[alkup. s. 5]**

2. Valituksenalainen päätös

Valituksenalaisessa tuomiossa UA:han ja Hogere Zeevaartschooliin kohdistuva FN:n vaatimus otettiin tutkittavaksi mutta katsottiin perusteettomaksi. Muihin vastapuoliin kohdistuva vaatimus jätettiin tutkimatta. FN velvoitettiin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

3. Vaatimukset muutoksenhakutuomioistuimessa

FN vaatii valituksessaan (tiivistetyksi esitettynä), että valituksenalainen tuomio kumotaan ja uudessa käsittelyssä alkuperäinen vaatimus otetaan tutkittavaksi ja todetaan perustelluksi, vastapuolet tuomitaan yhteisvastuullisesti maksamaan alustavasti yhden euron suuruinen vahingonkorvaus, asetetaan kolmen asiantuntijan collegio määrittämään aineellinen ja aineeton vahinko ja vastapuolet velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Siinä tapauksessa, että vaatimusta ei suoraan todeta perustelluksi, FN vaatii ensin seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen esittämistä unionin tuomioistuimelle:

”Ovatko Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen

(CEEP) tekemästä määräaikaista työtä koskevasta puitesopimuksesta 28.6.1999 annettu neuvoston direktiivi 1999/70/EY, Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE), julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) tekemästä osa-aikatyötä koskevasta puitesopimuksesta 15.12.1997 annettu neuvoston direktiivi 97/81/EY sekä unionin oikeuden mukainen yleinen syrjintäkielto esteenä sille, että julkisoikeudellinen yliopisto tulkitsee ja soveltaa kansallista lainsäädäntöä siten, että riippumaton kokoaikainen akateeminen henkilöstö nimitetään vakituiseen palvelussuhteeseen ja osa-aikainen henkilöstö voidaan joko 'nimittää' tai ottaa 'määräaikaisesti enintään kuuden vuoden työsuhteeseen, joka voidaan uusida',

1. minkä mukaisesti professoria, joka vastaa vakinaisista opetustehtävistä, tutkimuksesta, tieteellisen laitoksen johtamisesta ja yhteiskunnallisten palvelujen tuottamisesta, pidetään 'harkintavallan' nojalla kahdenkymmenen vuoden ajan palveluksessa parinkymmenen peräkkäisen, lyhytkestoisen ja osa-aikaisen työsopimuksen ja 1–3 vuoden pituisen henkilöstösääntöjen alaisen työsuhteen perusteella, vaikka kaikki hänen vastaavia tehtäviä hoitavat työtoverinsa on nimitetty vakituiseen ja kokoaikaiseen palvelussuhteeseen,

2. ja minkä mukaisesti kyseinen yliopisto asettaa henkilöstösäännöissään vakituisen nimityksen saamiselle ainoastaan työaikaa koskevan yleisen 50 prosentin vähimmäisrajan mutta ei vahvista minkäänlaisia perusteita sille, nimitetäänkö osa-aikaiset työntekijät, joiden työaika on vähintään 50 prosenttia, vakituiseen palvelussuhteeseen vai otetaanko heidät määräaikaiseen työsuhteeseen, [alkup. s. 6]

3. ja minkä mukaisesti kyseinen yliopisto ottaa osa-aikaisen professorin, joka vastaa yliopiston pysyviin rakenteellisiin toimintoihin kuuluvista akateemisista tehtävistä, palvelukseensa määräaikaisesti, ei peräkkäisiksi yhteensä kuuden vuoden määräajoiksi vaan koko hänen uransa ajan peräkkäisiksi lyhytkestoisiksi jaksoiksi enintään kuudeksi vuodeksi kerrallaan, täsmällisemmin 1–3 vuoden pituisiksi jaksoiksi,

4. ja minkä mukaisesti kyseinen yliopisto asettaa osa-aikaiselle professorille työaikaprosentit rajoittamattoman 'harkintavallan' nojalla vahvistamatta objektiivisia perusteita ja soveltamatta minkäänlaista objektiivista työtaakan arviointia,

5. ja minkä mukaisesti kyseinen yliopisto estää määräaikaista, osa-aikaista professoria, jota on kahdenkymmenen vuoden ajan kohdeltu ilmeisen mielivaltaisesti ja syrjivästi ja jonka työsuhdetta ei yliopiston 'harkintavallan' nojalla yhtäkkiä enää uusita, käyttämästä oikeutta vedota hänelle aikaisemmin yksipuolisesti asetettujen työehtojen kohtuuttomuuteen, koska hän suorittamalla hänelle annetut tehtävät on muka aina 'hyväksynyt' nämä ehdot, mistä syystä hän menettää unionin oikeuden tarjoaman suojan?"

[– –] [oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus]

Ensimmäinen, kolmas, neljäs, kuudes ja seitsemäs vastapuoli vaativat, että FN:n vaatimus katsotaan perusteettomaksi ja FN velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Toinen ja viides kantaja vaativat, että valitus katsotaan perusteettomaksi ja FN velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. He esittävät kumpikin erillisen vastavaatimuksen ja vaativat kumpikin 2 000 euron suuruista vahingonkorvausta tarpeettoman ja haitantekona tehdyn valituksen johdosta.

4. Arviointi

4.1. Tutkittavaksi ottaminen

[– –] Valitus otetaan [– –] tutkittavaksi. [alkup. s. 7]

4.2. Käsittelyn ulkopuolelle jättäminen [tietyn vastineen ja tiettyjen asiakirjojen jättäminen käsittelyn ulkopuolelle]

[– –] Kyseisten asiakirjojen [ja kyseisen vastineen] jättämiseen käsittelyn ulkopuolelle ei ole mitään syytä. [alkup. s. 8]

4.2. Asiakysymys

Asianosaiset eivät ole kiistäneet sitä, että FN:n työsuhteet ovat henkilöstösääntöjen alaisia.

FN:n mukaan kyse on muun muassa syrjinnästä ja Euroopan unionin oikeuden rikkomisesta. Hän viittaa Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) tekemästä määräaikaista työtä koskevasta puitesopimuksesta 28.6.1999 annettuun neuvoston direktiiviin 1999/70/EY ja Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE), julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) tekemästä osa-aikatyötä koskevasta puitesopimuksesta 15.12.1997 annettuun neuvoston direktiiviin 97/81/EY, syrjintäkieltoon sekä 12.6.1991 annetun yliopistoasetuksen (Universiteitendecreet) 91 §:ään.

Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) tekemästä määräaikaista työtä koskevasta puitesopimuksesta 28.6.1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/70/EY liitteenä olevan 18.3.1999 tehdyn määräaikaista työtä koskevan puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”1. Määräaikaisiin työntekijöihin ei saa soveltaa epäedullisempia työehtoja kuin vastaaviin vakituisiin työntekijöihin pelkästään siksi, että heillä on määräaikainen työsopimus tai työsuhde, ellei siihen ole asiallisia syitä.”

On riidatonta, että FN voi vedota kyseisen puitesopimuksen 4 lausekkeeseen ensimmäisen, kolmannen, neljännen, kuudennen ja seitsemännen vastapuolen osalta [– –].

Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE), julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) tekemästä osa-aikatyötä koskevasta puitesopimuksesta 15.12.1997 annetun neuvoston direktiivin 97/81/EY liitteenä olevan osa-aikatyötä koskevan puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”1. Osa-aikatyöntekijöihin ei pelkästään osa-aikaisuuden perusteella saa soveltaa epäedullisempia työehtoja kuin vastaaviin kokoaikaisiin työntekijöihin, ellei erilainen kohtelu ole perusteltua asiallisista syistä.” [alkup. s. 9]

Asianosaiset eivät ole myöskään kiistäneet sitä, että tähän riita-asiaan sovelletaan flaaminkielisen yhteisön yliopistoista 12.6.1991 annetun asetuksen (Decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, jäljempänä yliopistoasetus) (aiempaa) 91 §:ää. Yliopistoasetuksen (aiemmassa) 91 §:ssä säädettiin seuraavaa:

”Riippumattoman akateemisen henkilöstön kokoaikainen jäsen nimitetään tehtävänsä. Riippumattoman akateemisen henkilöstön osa-aikainen jäsen voidaan joko nimittää vakituisen palvelussuhteeseen tai ottaa enintään kuuden vuoden määräaikaiseen työsuhteeseen, joka voidaan uusida.”

Riippumattoman akateemisen henkilöstön henkilöstösääntöjen (statuut zelfstandig academisch personeel) 7 §:ssä määrätään, että nimittäminen vakituisen palvelussuhteeseen on mahdollista, kun työaika on vähintään 50 prosenttia. Muita perusteita ei ole vahvistettu.

FN työskenteli tietyn ajanjakson 50 prosentin työajalla, mutta häntä ei nimitetty vakituisen palvelussuhteeseen.

FN:n mukaan se, että UA soveltaa yliopistoasetuksen (aiempaa) 91 §:ää, on ristiriidassa edellä mainittujen unionin sääntöjen kanssa. Kyse on näin ollen siitä, onko yliopistoasetuksen 91 § yhteensopiva edellä mainittujen direktiivien ja puitesopimusten kanssa.

Tämän riidan ratkaiseminen edellyttää siten, että ensin tulkitaan unionin säännöksiä siltä kannalta, onko yliopistoasetuksen 91 § yhteensopiva niiden kanssa, ja koska Euroopan unionin tuomioistuin ei ole vielä ottanut kantaa direktiiviin 1999/70/EY ja direktiiviin 97/81/EY sisältyvien puitesopimusten riidanalaisen 4 lausekkeen 1 kohdan mahdolliseen tulkintaan, kun kyseistä kohtaa tarkastellaan yhdessä yliopistoasetuksen 91 §:n ja esillä olevan asian erityisten

tosiseikkojen kanssa, on tässä yhteydessä aiheellista esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymys.

FN:n ehdottama kysymys on hof van beroepin mukaan kuitenkin muotoiltava uudelleen jäljempänä päätösosassa ilmoitetulla tavalla.

[– –] [tiettyjen asiakirjojen esittämistä koskeva kehotus eräille asianosaisille]
[alkup. s. 10]

5. Päätös

[– –]

[Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin] esittää ennen asian käsittelyn jatkamista EY:n perustamissopimuksen 234 artiklan mukaisesti Euroopan unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) tekemästä määräaikaista työtä koskevasta puitesopimuksesta 28.6.1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/70/EY liitteenä olevan määräaikaista työsopimuksia koskevan 18.3.1999 tehdyn puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohtaa sekä Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE), julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) tekemästä osa-aikatyötä koskevasta puitesopimuksesta 15.12.1997 annetun neuvoston direktiivin 97/81/EY liitteenä olevan osa-aikaisia työsopimuksia koskevan puitesopimuksen 4 lausekkeen 1 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että yliopisto voi kansallisen säännöksen (yliopistoasetuksen 91 §) perusteella, jonka mukaan riippumaton kokoaikainen akateeminen henkilöstö nimitetään vakituiseen palvelussuhteeseen ja osa-aikainen henkilöstö voidaan joko nimittää palvelussuhteeseen tai ottaa määräaikaisesti enintään kuuden vuoden työsuhteeseen, joka voidaan uusida,

1. pitää harkintavallan nojalla professoria kahdenkymmenen vuoden ajan palveluksessa noin kahdenkymmenen peräkkäisen, lyhytkestoisen ja osa-aikaisen työsopimuksen sekä 1–3 vuoden pituisten henkilöstösääntöjen alaisten työsuhteiden perusteella rajoittamatta uusimisten kokonaismäärää mitenkään, vaikka asianomaisen vastaavanlaisia työtehtäviä hoitavat työtoverit on nimitetty vakituiseen ja kokoaikaiseen palvelussuhteeseen,

2. asettaa henkilöstösäännöissään vakituisen palvelussuhteen saamiselle ainoastaan työaika koskeva yleinen 50 prosentin vähimmäisraja mutta olla vahvistamatta minkäänlaista perustetta sille, nimitetäänkö osa-aikainen henkilöstö, jonka työaika on vähintään 50 prosenttia, vakituiseen palvelussuhteeseen vai otetaanko se määräaikaiseen työsuhteeseen, [alkup. s. 11]

3. määrittää osa-aikaisen professorin työaikaprosentit rajoittamattoman 'harkintavallan' nojalla vahvistamatta objektiivisia perusteita ja soveltamatta minkäänlaista objektiivista työtaakan arviointia,

4. ja estää määräaikaista ja osa-aikaista professoria, jonka työsuhdetta ei yliopiston 'harkintavallan' nojalla enää uusita, vetoamasta aiempien työsuhteiden työehtojen väitettyyn kohtuuttomuuteen sillä perusteella, että hän suorittamalla hänelle annetut tehtävät olisi aina hyväksynyt nämä ehdot, mistä syystä hän menettää unionin oikeuden tarjoaman suojan?"

Lykkää asian käsittelyä, kunnes unionin tuomioistuin on antanut ratkaisunsa [– –].

[– –] [tiettyjen asiakirjojen esittämistä koskeva kehoitus erälle asianosaisille]

[– –]

[– –] [menettelyyn liittyviä tietoja] [alkup. s. 12]

Tämä välipäätös annettiin julkisessa istunnossa **24.3.2020**:

[– –]

[allekirjoitukset]

TYÖASIAKIRJA